

METODE DE DIAGNOSTIC, PLANIFICARE ȘI OPTIMIZARE FISCALĂ ÎN CADRUL ENTITĂȚILOR SECTORULUI PRIVAT

Lilia LAVRENCIUC,
lector universitar, USM

ABSTRACT: This article presents the methods of diagnostics, planning and tax optimization within the entities of private sector. It reflects the main stages for tax planning and schemes, actions of tax optimization according to the legislation in force. There are mentioned the fiscal facilities for the economic entities from our country.

În prezent tot mai mulți antreprenori din sectorul privat solicită companiilor specializate, auditul entității, nefiind obligați legislativ pentru petrecerea acestuia. Această tendință de regulă are ca scop evitarea eventualelor probleme la mai multe compartimente ale activității entității, cum ar fi documentarea și evidența contabilă, secția cadre, procesul de producere, ș.a.

Totuși, de multe ori, un scop al auditului, la care apelează entitatea este nevoia de a efectua un diagnostic și o planificare fiscală, dat fiind faptul ca se dorește o verificare a corectitudinii achitării impozitelor și taxelor la bugetul de stat, precum și stabilirea metodelor de optimizare a acestora în baza legislației fiscale.

De regulă, entitățile economice sunt foarte cointeresate de a întocmi o analiză și o planificare fiscală, obligatoriu conform normelor legale reglementate de codul fiscal și alte acte legislative și normative din domeniu. Însă firmele alegând soluția favorabilă oferită de legislația fiscală trebuie să fie foarte atente la operațiunile economice întreprinse, deoarece pragul dintre planificarea fiscală și evaziunea fiscală este foarte fin.

De cele mai multe ori, entitățile efectuează diagnosticul privind corectitudinea calculării, declarării și achitării la buget a impozitelor și taxelor pe parcursul activității acestora, precum și analiza și corelarea datelor contabilității financiare cu indicatorii situațiilor financiare.

Planificarea fiscală reprezintă un complex de măsuri, care constau în micșorarea în baza legii a plăților fiscale, aceasta pornind de la structura inițială a activității agentului economic. Spre deosebire de evaziunea fiscală, planificarea fiscală se efectuează numai în baza legislației fiscale prin reducerea sau evitarea impozitelor.

Facilitățile fiscale oferite în țară sunt stipulate, de regulă în principalele acte legislative, cum ar fi codul fiscal, standardele naționale de contabilitate, ordine și instrucțiuni ale inspectoratului fiscal de stat.

Pentru obținerea rezultatelor esențiale pe urma planificării fiscale în cadrul companiei se recomandă de realizat următoarele etape importante:

- ◆ Evidența contabilă și evidența fiscală trebuie să fie în concordanță cu legislația în vigoare;
- ◆ În politicile contabile este necesar să se indice cele mai eficiente metode de aplicare a contabilității;
- ◆ Este necesar de utilizat toate înlesnirile fiscale la care are dreptul agentul economic reieșind din specificul genului de activitate;
- ◆ Analiza detaliată a consecințelor, în cazul aplicării incorecte a facilității acordate;
- ◆ Efectuarea controlului fiscal intern care permite evitarea erorilor contabile, greșelilor fiscale;
- ◆ Respectarea calendarului fiscal care permite economisirea cheltuielilor legate de plata amenzilor, penalităților pentru neprezentarea la timp sau tardivă a dărilor de seamă și pentru neplata la termen a impozitelor și taxelor. Ulterior aceste cheltuieli nu pot fi deduse din venitul impozabil, cauzând pierderi agentului economic.

- ♦ Utilizarea regimurilor fiscale privilegiate cum ar fi zonele economice libere, zonele off-shore ș.a.
- ♦ Elaborarea pentru perioadele următoare a unui bussines plan bine chibzuit, cu prognoză fiscală care va permite analiza impozitelor pe viitor, totodată fiind reflectate aspectele pozitive și negative măsurilor aplicate anterior.

Pentru o planificare și optimizare fiscală corectă este necesar de ținut cont de mai multe momente importante chiar de la începutul activității.

La inițierea afacerii este bine de a formula clar modul de soluționare a obligațiilor fiscale prevăzute de legislație. În Republica Moldova activitatea fiscală necesită existența unui flux de informație. Din aceste considerente este important cunoașterea canalelor de comunicare cu Serviciul Fiscal de Stat. Cele mai principale canale de expunere a fluxului de informație fiscală sunt:

- ✓ Pagina oficială a Serviciului Fiscal de Stat – www.sfs.md sau www.fisc.md
- ✓ Centrul Unic de Apel al Serviciului Fiscal de Stat – 0 8000 1525, acesta oferă suport informațional privind întrebări legate de legislația fiscală, asistență tehnică privind utilizarea serviciilor fiscale electronice. Centrul este disponibil zilnic cu excepția zilelor de sâmbătă și duminică, apelul fiind gratuit pe întreg teritoriul țării.
- ✓ Parte componentă a paginii oficiale a Serviciului Fiscal de Stat, în special importantă pentru serviciile fiscale electronice utile fiecărui contribuabil – www.servicii.fisc.md;
- ✓ Catalogul electronic al serviciilor publice prestate de către autorități cetățenilor și mediului de afaceri. Aici pe platforma dată, se pot găsi descrierea serviciilor fiscale, setul de acte necesare pentru prestarea lor, intervalele orare în care vor fi acestea prestate, costurile și durata implementării, datele de contact pentru informații suplimentare și formulare care se completează în formă electronică, inclusiv instrucțiuni de completare – www.servicii.gov.md.

Un aspect favorabil pentru planificare și optimizarea fiscală se referă la alegere corectă a zonelor de amplasare pentru secțiile de producere, depozite, și secții administrative, conform posibilităților utilizării maxime a facilităților fiscale conform regiunii.

Alegerea tipului de proprietate și a formei organizatorico-juridice a entității conform regimului de impozitare a acestora, la fel duce la o optimizare fiscală esențială.

La alegerea formei de afaceri este important se se ia în considerare cele mai importante caracteristici ale entității. Conform Codului Civil al RM există două opțiuni de bază la deschiderea companiei care sunt prezentate în figura 1:

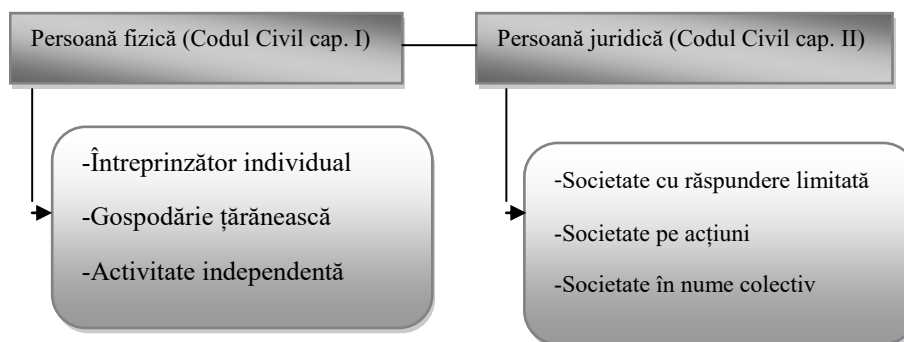

Figura 1. Clasificarea entităților conform Codului Civil

Cotele impozitelor și taxelor pentru entități sunt stabilite prin următoarele acte legislative care reglementează impozitele și taxele date:

- Codul fiscal, cu modificări și completări ulterioare pentru anul respectiv;
- Legea bugetului de stat, aprobată în anul respectiv;
- Legea bugetului asigurărilor sociale de stat, aprobată în anul respectiv;
- Legea fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală, aprobată în anul respectiv.

Tipul impozitelor de stat și locale care se percep în Republica Moldova sunt reflectate în figura 2:

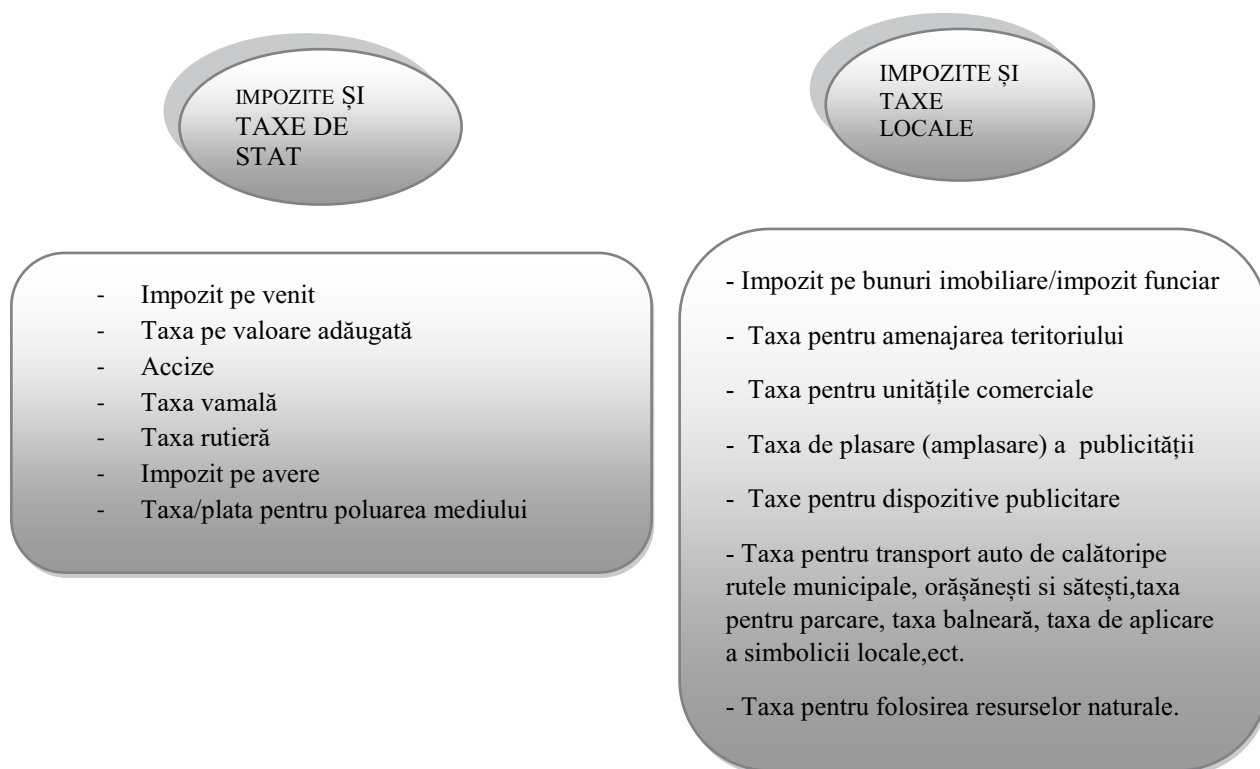

Figura 2. Impozitelor de stat și locale în Republica Moldova

Modul de calculare și achitare a impozitelor și taxelor pentru persoanele juridice din țară, precum și articolele corespunzătoare ale codului fiscal sunt reflectate în figura 3:

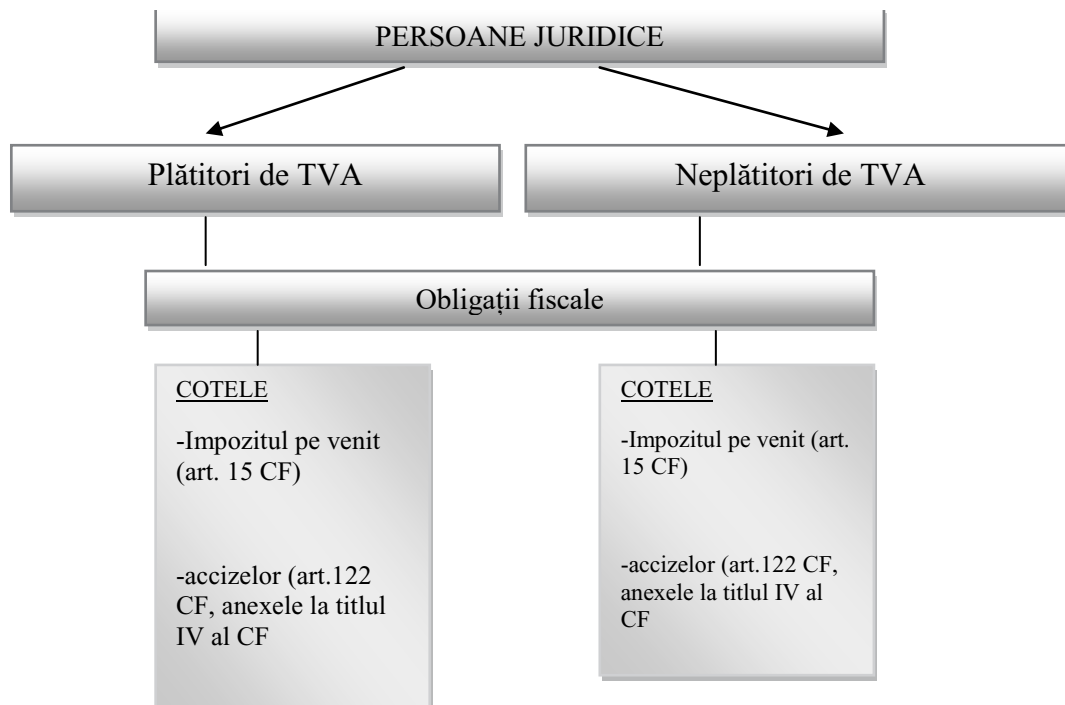

Figura 3. Tipul impozitelor de stat și locale achitate de persoanele juridice

Conform Codului fiscal și ordinului IFS nr.1080 persoanele juridice beneficiază de facilități fiscale și cote reduse la impozite și taxe prezentate în tabelul 1:

Facilități fiscale persoanelor juridice din sectorul privat

Tipul impozitului	Scutire de plată	Cote reduse
<i>Impozitul pe venit</i>	<i>Ordin IFPS nr. 1080 din 10 octombrie 2012 cu privire la aprobarea Nomenclatorului codurilor aferente facilităților fiscale la impozitul pe venit.</i>	-
<i>Taxa pe valoarea adăugată</i>	<i>Art.103 din Codul fiscal Art.4 din Legea pentru punerea în aplicare a titlului III ale Codului Fiscal nr. 1417-XIII</i>	<i>Art.96 din Codul fiscal -</i>
<i>Accize</i>	<i>Art.124 din Codul fiscal</i>	<i>În condițiile anexelor al titlul IV din Codul fiscal</i>
<i>Impozit pe bunuri imobiliare</i>	<i>Art.283, art.284 ale titlului VI din Codul fiscal</i>	-
<i>Taxele locale</i>	<i>Art.295, art.296 ale titlului VII din Codul fiscal</i>	-
<i>Taxele pentru resurse naturale</i>	<i>Art.306,319,324,334 ale titlului VII din Codul fiscal</i>	-
<i>Taxe rutiere</i>	<i>Art.338(2), art.341(5) ale titlului X din Codul fiscal</i>	-

Unele procese de activitate în cadrul entității pot benefic influența optimizarea fiscală. De exemplu, relațiile contractuale cu companiile care utilizează regimuri fiscale utile sau invers nefavorabile pentru activitatea firmei, la fel duce la optimizare sau consecințe fiscale respective.

Analiza și prognozarea diferitor situații fiscale așteptate pe parcursul anului, precum și modelarea diverselor pierderi din amenzi și penalități este la fel o strategie de optimizare în cadrul activității economice a entității.

Modernizarea tehnicii și a programelor informaționale contabile, precum și instruirea permanentă și modernă a personalului responsabil de calcularea și achitarea impozitelor este o metodă sigură de minimizare a riscului apariției erorilor fiscale.

Organizarea oportună a contolului atât intern cât și extern a înregistrărilor economice, a declarațiilor fiscale, a situațiilor financiare, dă posibilitatea de a reduce considerabil erorile comise și permite rectificarea acestora la timp.

Schemele de optimizare sunt întocmite, de regulă individual de antreprenori, însă există principii fundamentale, care sunt necesare de respectat de fiecare dintre entități.

În primul rând optimizarea fiscală trebuie să fie în strictă concordanță cu legislația atât națională, cât și internațională. Este interzis de a alcătui optimizarea fiscală pe baza lacunelor în legislație, pentru că autoritățile de stat perfecționează legislația fiscală în continuu și la o eventuală verificare de către organele fiscale, agentul economic va avea de suferit.

Informația despre metodele de optimizare fiscală trebuie să fie secretă, iar persoanele antrenate în procesul de implementare trebuie să păstreze confidențialitate, respectiv și consecințele tranzacțiilor vor avea un aspect limitat pentru imaginea entității.

Acțiunile legate de optimizarea fiscală nu ar trebui să depindă exagerat de participanți externi, entitatea astfel asigurând maximal efectul optimizării fiscale.

În concluzie, este bine de menționat că diagnosticul, planificarea și optimizarea fiscală, astăzi sunt foarte importante pentru entitate, fiind strategii de activitate cum ar fi strategiile de marketing sau management, acestea asigurând într-o anumită măsură și securitatea financiară a companii și proprietarilor acesteia.

Bibliografie:

1. Codul fiscal al Republicii Moldova // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 472-477 (5905-5910), 27 decembrie 2016;
2. Codul civil al Republicii Moldova // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 82- 86, 22 iunie 2002;
3. Legea nr. 845 din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi, cu modificări și completări ulterioare // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 162-170 26 mai 2017;
4. Ordin IFPS nr. 1080 din 10 octombrie 2012 cu privire la aprobarea Nomenclatorului codurilor aferente facilităților fiscale la impozitul pe venit // Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 216-220, 19 octombrie 2012;
5. Bucur V., Graur A., Contabilitatea impozitelor (Teorie și Practică), Editura ASEM, Chișinău, 2016;
6. <http://www.fisc.md/Upload/LinkedPDF/Ghid%20aspecte%20fiscale%20aprobat.pdf>- Ghidul contribuabilului – aspecte fiscale 2017;